

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการเรียนรู้ด้านศิลปกรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษาแห่งสกลนคร โดยกำหนดจุดมุ่งหมายคือ 1. เพื่อสืบค้นข้อมูลและเชื่อมโยงองค์ความรู้ของชุมชนศิลปกรรมประเภทเครื่องปั้นดินเผาในแห่งสกลนคร 2. เพื่อวิเคราะห์ภูมิปัญญาศิลปกรรมท้องถิ่นประเภทเครื่องปั้นดินเผาด้านการเรียนรู้ศิลปกรรมท้องถิ่นประเภทเครื่องปั้นดินเผา 3. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการด้านการเรียนรู้ศิลปกรรมท้องถิ่นประเภทเครื่องปั้นดินเผา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการใช้ระเบียบวิธีวิจัย 3 วิธีคือ 1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) 2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ 3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Operational Research) โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ 1. แบบสำรวจ 2. แบบสัมภาษณ์ และ 3. แบบสังเกต เทคนิควิธีที่ใช้คือ Snowball Sampling

ผลวิจัยสรุปว่า การเชื่อมโยงองค์ความรู้ของชุมชนศิลปกรรมทางด้านเครื่องปั้นดินเผาในแห่งสกลนครประกอบด้วย กระบวนการทางด้านวัฒนธรรม 1. ความเชื่อทางศาสนา 2. ภูมิปัญญาศิลปกรรมท้องถิ่น 2.1 ภูมิปัญญาด้านความเชื่อและทัศนคติ 2.2 ภูมิปัญญาด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี 2.3 ภูมิปัญญาด้านสังคม 2.4 ภูมิปัญญาด้านเศรษฐกิจชุมชน 2.5 ภูมิปัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม 2.6 ภูมิปัญญาด้านจิตสำนึก กระบวนการด้านพฤติกรรมทางสังคม 1. ด้านการประกอบอาชีพ 2. ด้านสังคม 3. ด้านสถาบันครอบครัว 4. ด้านชาติพหุวัฒนธรรม กระบวนการพฤติกรรมทางศิลปกรรม 1. ความสามัคคี 2. เอกลักษณะประจำถิ่น 3. พฤติกรรมการเรียนรู้ 4. คุณค่าและประโยชน์ใช้สอย 5. คุณค่าทางจิตใจและกาย 6. คุณค่าทางด้านทรัพยากรสภาพแวดล้อม 7. คุณค่าทางด้านจินตนาการ 8. คุณค่าด้านความงาม การวิเคราะห์ภูมิปัญญาศิลปกรรมท้องถิ่นเครื่องปั้นดินเผา 1. แนวคิด 2. สื่อดลใจ 3. เนื้อหาสาระ 4. รูปแบบและกระบวนการแบบ 5. วัสดุและกลวิธี 6. กระบวนการสร้างสรรค์ 7. อิทธิพล 8. ศูนย์ยะ 9. บริบทศิลปะ ผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 1. การผลิตที่เกื้อหนุนต่อกันในแต่ละกลุ่ม 2. การพัฒนาปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ 3. การพัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ (สูตรดินปั้น) 4. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร 5. การศึกษาดูงาน 6. การเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์เครือข่าย รูปแบบ 1. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) 2. การเป็นเครือข่ายซึ่งกันและกัน (Networking) 3. การสื่อสารสาธารณะ (Public Communication)

The purposes of this study were 1) to investigate and connect the disparate body of knowledge within the Communities of Art Practices (CoAP) in the potteries in the Sakon Nakhon basin; 2) to analyze the local art wisdom in pottery in Sakon Nakhon basin; and 3) to develop a model for Communities of Art Practice. Multi-methodological research consisting of three methods was applied to this dissertation as follows: 1) Survey Research; 2) Qualitative Research; and 3) Operational Research. The instruments for data collecting were: 1) a survey form; 2) an interview; and 3) an observation form. The snowball sampling technique was used to obtain the population groups, which included nine communities in the Sakon Nakhon basin. The key informants of the study comprised of local wisdom experts, local community leaders, and local pottery craftsmen.

The findings showed that there were some different aspects of the body of knowledge in the CoAP for the potteries in the basin. However, by using the Public Social Interaction Network Technique (PSINT), it was found that the main components of its CoAP were close and could be concluded into items as follows: The cultural Process : The religion belief, The local arts wisdoms : The belief and attitude wisdoms, the technology application wisdom, the social local wisdoms, the local wisdoms of economic community, the local natural resources and environment wisdom, the local wisdoms of awareness. The Social Behavior Process : The occupation, the social, the families institution, the ethnography. The Local Arts Behavior Process : The unity, the local identity, the learning behavior, the value and

usefulness, the mental value, and physical value, the resources and environmental value, the imaginative value, the aesthetic value. The Local Wisdoms Analysis : 1) The concept in making pottery was for making a living, showing their local identity, transferring the knowledge from generation to generation, serving the purpose of its function, and the community beliefs, so helping create family harmony. 2) The inspiration for making the pottery was from the location of the right clay sources, feeling pride in their local wisdom heritage, from environmental context, the local knowledge passed down from generation to generation, the function of the pottery, and the community beliefs. 3) The content and subject matters found in the pottery were self-evident of the story of man to man, man to the environment, and man to the supernatural. 4) The form and style of the products were primitive-like styles, applied styles, and newly created styles. The form and style patterns seemed to be influenced by the evolution of local technologies. 5) The materials and techniques were mostly from local resources, but some were from outside. The common techniques were using a filler to avoid having cracks in the pottery, using the same instrument to help forming a pot, and other decorating techniques. 6) The creative process was based on local culture, the level of local wisdom of each community, emerging knowledge, and functional purposes and also the experience, skills, aesthetics, background, imagination of the actual potter themselves. 7) The influence on the pottery is comprised of two aspects: 7.1) internal influences, 7.2) external influences i.e. faster communications with more efficient technology and transportation, economic growth, external site visits, and imported product designs. 8) The aesthetic component concerned two aspects: mental beauty and physical beauty as a media for mental beauty, a response to its function, a worship offering representing the belief in beauty, and a symbol of primitive beauty by artificial pottery material. 9) The art context of the pottery making in the studied communities was the same for example material type, instrument types, processes and techniques, old and new styles, decoration, knowledge and experience, skills, expertise, fitness and beauty, product improvement for modern contexts, and local wisdom. The results of the operational workshop :

1. The production of pottery should be cooperatively managed and community support between the groups responsible for each task is agreeably assigned by the group members based on their skills and experience.
2. The development and modification of products should be in response to the context.
3. The production process should improve efficiency and quality (clay formula).
4. The personnel potential should be improved.
5. External site visits should be

arranged regularly. 6. The opportunity for opinion exchange, learning, and network interaction should be provided. The CoAP Model : Social Interaction Techniques : Dialogue Mutual learning, Knowledge exchange, Knowledge management, Social management Network Techniques : Inter-community participation, Community empowerment, Self-sufficiency attainment, Thought leadership, Network management Public Communication : Interpersonal communication, Group communication, Organization communication, Mass communication The CoAP model consists of : The requirements of the community or network building, The requirements of the coordinators and thought leadership, The requirements of the shape, form and style of the products, The requirements of culture and transferring this from generation to generation, and The requirements for natural resources.